

TOPIC

EEN LEVEN IN DIENST VAN SCHOOL EN SPORT

De kop van dit artikel, geschreven in het tijdperk van de Alliantie School & Sport, duidt erop dat bijna 100 jaar geleden er al KVLO-leden waren die in een persoonlijke, plaatselijke strijd voor een verbond tussen school en sport, geschiedenis hebben geschreven. Het feit dat kort geleden één van de toegangswegen tot het splinternieuwe sportcomplex Schuttersveld in Sneek de naam **Cornelis Kanstraat** heeft gekregen, is de aanleiding om in kort bestek aandacht te besteden aan de werkzaamheden en successen van deze oud-collega. **Door: Jan Kan**

CHRONOLOGIE

Een beperkt chronologisch overzicht van leven en werken, dat eigenlijk al voor zichzelf spreekt, en waaruit iedereen de conclusie zal trekken dat er plaats en waardering zal zijn voor de echte *vakman*.

Bij ieder aangeduid onderwerp is vanzelfsprekend veel meer te vertellen, maar de kenner zal zeker een goede indruk krijgen van alle tijd en energie die Cornelis Kan tijdens zijn leven besteedde om zijn kwaliteiten te ontwikkelen en te demonstreren. Het is zelfs mogelijk dat vele lezers extra geïnspireerd raken!

1892: Geboren in een tamelijk armoedige volkswijk in Amsterdam met weinig toekomstmogelijkheden na afloop van de lagere school.

1909: Daarom als vrijwilliger (tamboer) in militaire dienst tot 1921. Tijdens die diensttijd werd zijn grote aanleg voor toestelturnen ontdekt en ont-

wikkeld (militaire gymnastiekvereniging Leonidas te Utrecht). Die aanleg leidde via regionale wedstrijden in 1920 tot het turnkampioenschap van Nederland.

1912 - 1916:

Tijdens de militaire diensttijd particuliere studie voor de acte MO-P met uiteraard het Duitse stelsel als basis.

1920: Eveneens geslaagd als militair hoofdgyrnastiek-
onderwijzer (Zweedse stelsel - Hubert van Bleyenburg).

1914 - 1918:

Tijdens de mobilisatie gedetacheerd (telefoondienst), studierend en werkzaam als verenigingsleider in Utrecht - Bodegraven - Amsterdam - Texel - Boxtel - Middelburg - Limburg en tenslotte weer Utrecht (bij de gymnastiekvereniging Attila waar hij zijn latere echtgenote ontmoet).

Na 1918:

In veel plaatsen demonstraties gegeven met zijn keurploegen in heel Nederland en ook optredend als jurylid, onder andere in Friesland.

1921: Na zijn huwelijk met Dien van der Horst, dankzij voorpraak van invloedrijke turnvrienden in Friesland, benoemd in Bolsward als gemeentelijk gymnastiek-
onderwijzer en leraar aan de Rijkszuivelschool. Het lage salaris noopt tot bijverdiensten bij gymnastiekvereni-

gingen in Bolsward en Witmarsum en een studie plus praktijk Heilgymnastiek en Massage.

Daarnaast: secretaris gemeentelijke commissie voor Lichamelijke Oefening en Sport, lid technische commissie turnkring Sneek en gewest Friesland (KNGV), leider Fries keurcorps.

Cursussen gevolgd: kleutergymnastiek (Thulin), Deense gymnastiek (Niels Bukh) en ritmische gymnastiek (Han-nover Musterschule).

CORNELIS KAN: 1892 - 1979

1925: Sollicitatie naar en benoeming in Sneek (verdubbeling salaris!). In Sneek bereikt hij het hoogtepunt van zijn carrière: gemeentelijk gymnastiekleraar (zeven lagere scholen en de openbare ULO-school), voorzitter commissie Lichamelijke Oefening en Sport (veel steun van gemeente en medici), technisch bestuurslid turnkring Friesland, leider van diverse verenigingen (met name van Thusnelda Greate Pier - TGP, waarin hij nieuw leven geblazen heeft met het oprichten van zgn. kinderklassen), de oprichting van de afdeling Sneek van de Nederlandse Arbeiders Sport Bond (de N.A.S.B.), particuliere clubjes, secretaris van de KVLO afdeling Friesland, pionier afdeling Friesland van het NHV (veldhandbal) en, tussen de bedrijven door, nog steeds actief turner.

Herinneringstableau

FOTO: JAN KAN

1928: Door tijdgebrek moest hij de training voor deelname aan de Olympische Spelen in Amsterdam opgeven. Natuurlijk leidde dit alles na de tweede wereldoorlog tot vele blijken van waardering:

- 1948: erespeld 25 jaar KNGV, 25 jaar leider TGP
- 1951: erelid afdeling Friesland KVLO
- 1954: erelid turnkring Friesland.

1957: Afscheid van Sneek wegens bereiken van pensioen-gerechtigde leeftijd. Daarbij geëerd met de Eremedaille van Oranje Nassau in goud - woorden van waardering van burgemeester, inspecteurs en hoofden van scholen. Eveneens een brief van KVLO-voorzitter J.M.J. Korpershoek (grote dienst bewezen aan lichamelijke oefening en turnen - liefde en energie - diep respect - warm compliment en eerbied).

Daarna gaf hij toch nog lessen in noodgevallen: enkele lagere scholen, Rijks-HBS en Christelijke Kweekschool (op 72-jarige leeftijd!).

1973: Nieuwe sporthal in Sneek op voorstel van de Sneker Sportraad, ter herinnering naar hem vernoemd: de C. Kanhal.

1977: De ouderdom laat zich gelden.

Er volgen moeilijke jaren in een rolstoel, met verzorging in verpleeghuizen in Heerenveen en Amersfoort, en aldaar overlijdt hij op 10 december 1979 (twee dagen na zijn 85ste verjaardag, en op de verjaardag van zijn zoon Jan).

1996: Bij de renovatie van deze hal werden zijn medaillekast, enkele actiefoto's en zijn levensbeschrijving prominent aangebracht.

Het verhaal is echter nog niet voorbij.

2006: De C. Kanhal moet plaatsmaken voor woningbouw en wordt gesloopt, een hard gelag voor zijn nabestaanden. Het gemeentebestuur geeft de nieuwe hal de naam van het complex: Schuttersveld. De in 1996 geschonken herinneringen aan C. Kan worden wél overgebracht naar de nieuwe hal, ze komen te hangen in de vergaderzaal. En de herinnering aan hem blijft óók voor altijd bestaan: er wordt een straat naar hem vernoemd. Deze Cornelis Kanstraat grenst aan het nieuwe, multifunctionele sportcomplex.

De hele familie van Cornelis Kan is en blijft trots op vader, grootvader en overgrootvader.

Ook voor de Alliantie School & Sport is het hier beschrevene zo goed als uniek en de moeite van het vermelden aan onze vakwereld dubbel en dwars waard.

Correspondentie: houbenkan@home.nl